

Havanna

Ambassaden Havanna

Ändrad migrationslagstiftning i Kuba

Inledning

Den 28 oktober 2017 meddelade den kubanska regeringen ny migrationslag som trädde ikraft 1 januari 2018. Den nya lagen gäller fyra kategorier. Nedan följer redogörelser för ändringarna och kommentarer om dess effekter på svensk myndighetsutövning. Punkt 1 och 3 omnämns dock inte i "Gazeta Oficial", den tidning där det kubanska justitiedepartementet kungör nya lagar. Detta gör det oklart huruvida dessa punkter ännu har juridisk effekt. Ambassaden får anledning att återkomma om detta.

1. Vissa exilkubaner tillåts besöka hemlandet utan att behöva vänta åtta år

De kubaner som lämnat landet illegalt kan med den nya lagen återvända till Kuba utan att vänta de åtta år från emigrerandet till återresa, som den tidigare migrationslagen stipulerade. Lagen omfattar dock inte de som lämnat landet via den amerikanska flottbasen i Guantánamo, de kubanerna är utestängda från Kuba på livstid. Undantagna reglerna är även utlandsstationerade läkare, diplomater och idrottsmän som deserterat från uppdrag, de omfattas fortfarande av den gamla lagstiftningen; för läkare och idrottsmän gäller fortsatt åtta år och för övriga deserterade gäller fem år.

2. Slopade krav på bemyndigande i vissa fall

Enligt tidigare regler var exilkubaner som emigrerat före 1 januari 2013 tvungna att ansöka om att få sitt kubanska pass "bemyndigat" ("*habilitado*") för att få besöka Kuba. Detta krav slopades 1 januari 2018.

Exilkubaner som endast har permanent uppehållstillstånd och inte medborgarskap i sitt hemvistland omfattas dock inte av det slopade kravet på att "bemyndiga" sina pass. Kravet att uppdatera ("*prorrogar*") sitt pass vartannat år kvarstår.

2018-01-16

3. Exilkubaner får turista i Kuba sjövägen

Utomlands bosatta kubaner tillåts med de nya reglerna in- och utresa i privata båtar, i nuläget via två specifikt namngivna hamnar i Havanna respektive Varadero. Detta innebär att kubaner med hemvist i exempelvis USA kan besöka Kuba sjövägen. Kubaner bosatta i Kuba är dock fortsatt förbjudna att lämna fastlandet i båt.

4. Utomlands födda barn får kubanskt medborgarskap

Barn födda utomlands av kubanska föräldrar erhåller kubanskt medborgarskap även vid fortsatt hemvist utomlands, därmed slopas det tidigare kravet på 90 dagars bosättning i Kuba för erhållandet av medborgarskap. Den nya lagen innehåller dock vissa villkor som riskerar att tillämpas godtyckligt.

Minderåriga barn till föräldrar, som "vidtagit åtgärder mot kubanska statens politiska-, sociala- och ekonomiska grundvalar", kan dock nekas medborgarskap.

Myndiga kubaner utan medborgarskap inleder en ansökningsprocess och förvärvar medborgarskap om de uppvisar permanenta och stabila band till Kuba under de två föregående åren innan ansökan. Krävs gör även godkänt resultat på ett "medborgarskapsprov" som det kubanska utbildningsdepartementet tillhandahåller och examinerar.

Sökande, målsman till minderårig eller myndig, måste på eget initiativ inleda en ansökningsprocess för att erhålla medborgarskapet. Ansökan är kostnadsfri men eventuella kostnader i samband med framtagandet av dokument till ansökan sker på sökandes bekostnad.

Vad innebär de nya reglerna för Sverige?

Sverige har upplevt i huvudsak två problem vid migrationsärenden beträffande kubaner. Det ena är att kubanska barn födda i Sverige inte erhållit kubanskt medborgarskap och därför blivit statslösa. Det andra är verkställighetsproblem vid utvisning.

Statslösa barn

Till följd av att Kuba nekat medborgarskap för barn födda av kubanska föräldrar utomlands om barnet inte bosatt sig i Kuba under minst 90 dagar har barnet blivit statslöst. Sverige, som inte tillåter

2018-01-16

statslösa personer har följaktligen, i enlighet med 6-7 §§ Lag (2001:82) om svenskt medborgarskap, givit barnet svenskt medborgarskap. Den nya kubanska migrationslagen innebär att kubanska barn födda i Sverige förvärvar kubanskt medborgarskap utan krav på bosättning i Kuba, förutsatt att de uppfyller ovannämnda krav i punkt 4. Därmed finns en möjlighet att Sverige inte längre behöver utfärda medborgarskap till dessa barn.

Verkställighetsproblemen kvarstår

Ambassadens slutsats är att den nya migrationslagen inte påverkar Sveriges möjligheter att verkställa utvisningar till Kuba. Reglerna om att kubaner måste resa hem till Kuba inom 24 månader för att inte förlora sin rätt att bosätta sig i Kuba kvarstår. När kubaner överskridit tvåårsperioden kan Sverige inte verkställa ett utvisningsbeslut pga. att individen anses emigrerad. För att kunna återvända till Kuba i det läget måste en s.k. repatrieringsprocess inledas av individen. Kubaner som olagligen lämnat Kuba och bosatt sig i Sverige behöver dock inte vänta åtta år på att (frivilligt) återvända som turister eller för permanent bosättning. Vid överskridande av tvåårsgränsen måste dock ansökan om repatriering göras enligt ovan för att kunna återvända till Kuba.

Sammanfattningsvis kvarstår alltså de nuvarande utvisningsproblemen.